

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Бугасв О.О., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Жиликова**
Державний біотехнологічний університет

Український страховий ринок за останні декілька років зазнав суттєвих змін, спричинених рядом макроекономічних факторів – пандемією коронавірусу, посиленням державного контролю за страховою діяльністю, початком воєнних дій на території країни. Кількість страхових компаній зменшилась майже в 2 рази, з 233 у 2019 році до 115 компаній на кінець I кварталу 2023 року. За цей же період активи страховиків мали тенденцію постійного росту. Так, у 2019 році розмір активів страхових компаній склав 63867 млн грн., а у II кварталі 2023 року цей показник склав 70783 млн грн, що говорить про те, що страховий ринок залишається одним з найбільш капіталізованих поміж інших небанківських фінансових ринків.

Процентні доходи за депозитами та ОВДП, які залишаються основним джерелом інвестиційного прибутку ризикових страховиків, зросли незначно порівняно з попереднім кварталом. Коефіцієнт ефективності діяльності мав значення 86%. Доходи від інвестицій страховиків життя і далі збільшувалися: на 8% порівняно з I кварталом та на 63% – з аналогічним кварталом попереднього року. Зростання в II кварталі асоціюється здебільшого з доходами від облігацій. Страховий ринок був прибутковим у II кварталі. Рентабельність капіталу ризикових страховиків була співмірною з попередніми роками – 6%. Прибутковою була діяльність 72% компаній. Страховики життя отримали рекордний прибуток за результатами кварталу. Прибутковою була діяльність 83% компаній [1].

Основне місце в успішному веденні страхового бізнесу та забезпеченні цільових параметрів функціонування посідає інвестиційна діяльність. Як відомо, інвестиційна діяльність страховика передбачає вкладення їх власних та залучених ресурсів на теперішній час з метою отримання прибутку в майбутньому. Інвестиційна діяльність страхових організацій заснована на механізмі розміщення страхових резервів. Однак залучений характер коштів страхових резервів зумовлює встановлення певних обмежень в формах і умовах їх інвестування. Згідно зі ст.30 Закону «Про страхування» [2] страховики зобов'язані дотримуватися певних умов забезпечення платоспроможності, однією з яких є створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат

страхових сум і страхових відшкодувань. Для забезпечення страхових зобов'язань зі страхування життя та медичного страхування страховики формують резерви за рахунок надходження страхових платежів і доходів від інвестування коштів сформованих резервів за цими видами страхування.

В умовах нестабільної економічної ситуації та нових викликів політичного характеру виникають проблеми розвитку страхового ринку, які перешкоджають підвищенню інвестиційної активності українських страховиків, а також не дозволяють їм повноцінно здійснювати інвестиційні функції та забезпечувати залучення інвестиційних вкладень в реальний сектор економіки. Це зумовлено низкою чинників: державною політикою регулювання страхового ринку, відсутністю довіри українців до страхування, недостатньою ефективністю стратегічного управління бізнес-процесами страховиків, обмеженими умовами інвестування під час воєнних дій. При цьому, важливим процесом, що забезпечує стійкий розвиток та ефективне використання страхових резервів страховика є управління інвестиційною діяльністю компанії. Як відомо, інвестиційні можливості страхових компаній обумовлені економічною природою страхування, адже інвестиції є основою для надання страхових послуг.

Оптимізація процесу управління інвестиційним потенціалом є доволі актуальним завданням серед страховиків. Вибір моделі управління залежить від розміру та фінансових можливостей компанії, обраної інвестиційної політики, наявності прямих та непрямих державних обмежень або стимулів до вибору інвестиційних партнерів, умови їх діяльності тощо. Нагальною є проблема щодо дотримання принципів інвестування страхових резервів, а саме дохідність, диверсифікація інвестиційного портфелю, гарантованість повернення вкладень; підконтрольність інвестицій; ліквідність.

Таким чином, враховуючи зазначені проблеми розвитку страхового ринку та необхідність розвитку інвестиційної діяльності страхової компанії, зростає інтерес до питань підвищення ефективності та якості управління інвестиційною діяльністю страхових компаній як з боку науковців, так і представників реального бізнесу.

Інформаційні джерела

1. Огляд небанківського фінансового сектору. Національний банк України. Серпень 2023 року. URL: <https://forinsurer.com/stat>
2. Закон України «Про страхування» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>